WIJ WILLEM-ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van
houdende uitzonderingen op de verplichte acceptatie van contant geld (Besluit uitzonderingen acceptatie contant geld)

[KetenID WGK027557]

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van [• datum], [• kenmerk], directie Financiële Markten, gedaan mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid;
Gelet op artikel 113, tweede lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van [•…], nr. [•…]);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën, uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, van [• datum], [• kenmerk], directie Financiële Markten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. Specifieke aard van de werkzaamheden

Artikel 113, eerste lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing voor zover:
a. de onderliggende overeenkomst waar de verbintenis tot betaling van een geldsom onderdeel van uitmaakt is ontstaan zonder gelijktijdige persoonlijke aanwezigheid van de schuldeiser, daaronder begrepen een persoon die namens hem of voor zijn rekening optreedt, en de schuldenaar;
b. de verbintenis tot betaling van een geldsom onderdeel is van een overeenkomst op afstand als bedoeld in artikel 230g, eerste lid, onder e, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek;
c. de verbintenis tot betaling strekt tot periodieke betaling van een geldsom;
d. onderdeel is van een overeenkomst buiten de verkoopruimte als bedoeld in artikel 230g, eerste lid, onder f, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek;
e. de onderliggende overeenkomst tot vervoer van personen is ontstaan aan boord van een vervoermiddel als bedoeld in artikel 100, eerste lid, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek; of
f. de verbintenis tot betaling van een geldsom wordt nagekomen tussen 22:00 uur en 06:00 uur.

Artikel 2. Veiligheid

1. In afwijking van artikel 113, eerste lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek kan een schuldeiser omwille van wezenlijke veiligheidsbelangen betalingen in contanten

tijdelijk weigeren of slechts tot een lager bedrag dan genoemd in artikel 1f, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme accepteren.
2. Indien de schuldeiser een onderneming drijft als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c van de Wet op de ondernemingsraden, met minder dan vier in de onderneming werkzame personen als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Wet op de ondernemingsraden, kan deze de acceptatie als bedoeld in artikel 113, eerste lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek weigeren omwille van een wezenlijk veiligheidsbelang.

Artikel 3. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 4. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit uitzonderingen acceptatie contant geld.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Financiën,

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

NOTA VAN TOELICHTING

A. Algemeen

§ 1. Inleiding

Contant geld moet verplicht worden geaccepteerd bij betalingen van, kort gezegd, een consument aan een niet-consument.[1] Dit besluit stelt uitzonderingen op deze verplichte acceptatie, waar dat noodzakelijk is vanwege de specifieke aard van de werkzaamheden of vanwege de veiligheid. Vanwege zijn verantwoordelijkheid voor het consumentenrecht en contractenrecht, waaronder Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (BW) waarin de grondslag voor het Besluit uitzonderingen acceptatie contant geld is opgenomen, wordt dit besluit mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aangeboden.

In deze nota van toelichting wordt achtereenvolgens ingegaan op de aanleiding voor dit besluit (paragraaf 2), de hoofdlijnen van dit besluit (paragraaf 3), de verhouding tot hoger recht (paragraaf 4) en de gevolgen van dit besluit voor burgers en bedrijven (paragraaf 5), de inrichting van het toezicht en de handhaving van dit besluit (paragraaf 6), de financiële gevolgen van dit besluit (paragraaf 7) en de evaluatie van dit besluit (paragraaf 8).

§ 2. Aanleiding

Met het amendement-Dijk/Flach bij het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen is een acceptatieplicht voor contant geld in artikel 6:113 BW opgenomen. De indieners waren bezorgd over de dalende acceptatiegraad van contant geld in de samenleving en stelden daarom een acceptatieplicht voor, die blijkens de toelichting, moet gelden voor elke publiek toegankelijke locatie of organisatie die producten of diensten aanbiedt aan particulieren.[2] Het amendement geeft de regering de mogelijkheid om uitzonderingen op deze acceptatieplicht in te stellen die noodzakelijk zijn vanwege de uitvoerbaarheid of veiligheid. Dit besluit geeft invulling aan die mogelijkheid. Dit uitzonderingsbesluit bevat de mogelijkheid voor schuldeisers om contante betalingen te weigeren. Het behelst uitdrukkelijk geen verplichting voor schuldeisers om contante betalingen te weigeren.

§ 3. Hoofdlijnen van het voorstel

Contant geld dient belangrijke maatschappelijke belangen. Veel mensen zijn afhankelijk van het gebruik van contant geld, omdat zij moeite hebben met elektronische vormen van betalen. Daarnaast is er een groep mensen die liever contant betaalt of de mogelijkheid wil hebben om dat te doen. Betalen met contant geld draagt daarmee bij aan de inclusiviteit van het betalingsverkeer. Verder is contant geld de belangrijkste terugvaloptie bij verstoringen in het elektronische toonbankbetalingsverkeer, en zorgt daardoor voor een weerbaar en storingsbestendig betalingsverkeer.[3] Het is daarom van groot belang dat contante betalingen breed geaccepteerd worden.

---

[1] Art. 6:113, lid 1, BW.

[2] *Kamerstukken II* 2023/24, 36228, nr. 19.

[3] Zie uitgebreider over de publieke belangen van contant geld *Kamerstukken II* 2022/23, 27863, nr. 137, en *Kamerstukken II* 2024/25, 36711, nr. 3.

Tegelijkertijd wordt erkend dat het accepteren van contant geld ook nadelen heeft. Het kan ondernemers tijd en geld kosten om te zorgen voor voldoende wisselgeld en om contante ontvangsten te tellen en te storten. Grote hoeveelheden contant geld zorgen, zeker zonder adequate beveiliging, voor een verhoogd risico op overvallen. Bij betalingen die plaatsvinden zonder de gelijktijdige fysieke aanwezigheid van beide partijen, zoals betalingen op afstand of betalingen bij een onbemand verkooppunt, kan dit des te meer gelden. De gedachte is dat de aanwezigheid van een persoon, of het nu een verkoopmedewerker of een beveiliger is, het risico op vandalisme of overvallen verkleint.

In dit besluit zijn daarom enkele uitzonderingen gesteld aan het beginsel van verplichte acceptatie van contant geld. Uitgangspunt is daarbij geweest om een goede balans te vinden tussen het belang van een inclusief en storingsbestendig betalingsverkeer en het belang van een efficiënt en veilig betalingsverkeer. In de toelichting bij het amendement is voorgesteld om bepaalde sectoren uit te zonderen van de acceptatieplicht. Bij de uitwerking van dit besluit is er echter voor gekozen om een uitzondering te maken voor bepaalde situaties waarbij het noodzakelijk is om betalingen met contant geld te weigeren. Deze situatie-afhankelijke uitzonderingen hebben ook gevolgen voor bepaalde sectoren.

De uitzonderingen op de acceptatieplicht worden, in lijn met het amendement, onderverdeeld in twee categorieën. Artikel 2 geeft uitzonderingen voor bepaalde categorieën van werkzaamheden, waarbij deze uitzondering noodzakelijk is om uitvoeringsredenen. Artikel 3 geeft uitzonderingen voor veiligheidsredenen, die in een concreet geval moeten worden afgewogen tegen de belangen van de schuldenaar.

3.1. Specifieke aard van de werkzaamheden

a. Zonder gelijktijdige aanwezigheid van schuldenaar en schuldeiser

De acceptatieplicht geldt alleen als schuldenaar en schuldeiser gelijktijdig persoonlijk aanwezig zijn bij de totstandkoming van de betalingsverplichting. Indien de overeenkomst, waarin een verplichting tot betaling van een geldsom is opgenomen, is ontstaan zonder de gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de schuldenaar of de schuldeiser, dan is het niet verplicht om contant geld te accepteren. Te denken valt aan de volgende situaties:

- verkoop via een onbemande verkoopautomaat;[4]
- betalingen op een parkeerautomaat of een laadpaal op straat;
- betalingen bij een onbemand tankstation;
- betalingen bij een onbemande tolpoort.

De uitzondering draagt primair bij aan de openbare orde en veiligheid. Onbemande verkooppunten zijn kwetsbaar voor overvallen, inbraken en vandalisme. Om dat risico tegen te gaan, wordt het redelijk geacht om contante betalingen uit te kunnen sluiten. Daarnaast wordt het niet uitvoerbaar geacht om alle onbemande verkooppunten die nu geen contant geld accepteren, aan te passen.

Een natuurlijke persoon die werkzaamheden voor de schuldeiser uitvoert, zoals ook gedefinieerd in artikel 6:230g, eerste lid, onderdeel b, BW, is ook aan te merken als de persoonlijke aanwezigheid van de schuldeiser. Voorbeelden hiervan zijn een beveiliger, een vakkenvuller of een keukenmedewerker. De uitzondering geldt dan niet in het geval

[4] Tenzij de schuldeiser persoonlijk aanwezig is in de ruimte waar de automaat staat opgesteld.

dat er een winkel is met uitsluitend zelfscankassa's en een beveiliger. Vanwege de aanwezigheid van een natuurlijke persoon, die werkzaamheden uitvoert voor de schuldeiser, moet de schuldeiser ervoor zorgen dat ten minste één zelfscankassa contant geld accepteert.

b. Overeenkomst op afstand

De acceptatieplicht geldt niet bij overeenkomsten op afstand, zoals *online*, per postorder of telefonisch. Uit deze uitzondering vloeit voort dat het bij een overeenkomst op afstand niet verplicht is om bij de levering van de zaak betaling in contanten te accepteren. Dit is naast niet werkbaar, ook niet passend bij een verkoop op afstand. Kenmerkend voor een dergelijke verkoop is juist dat na het sluiten van de overeenkomst de zaak nog moet worden geleverd door de verkoper. Deze uitzondering doet daarmee recht aan de praktische bezwaren van betaling met contant geld op afstand. Als een schuldeiser contante betaling verplicht zou moeten accepteren bij een verkoop op afstand, zou hij daarvoor een balie of loket moeten inrichten. Dat past niet bij de aard van verkoop op afstand.

c. Periodieke betaling

De acceptatieplicht geldt niet voor periodieke betalingen. Te denken valt aan de betaling van huur, een energiecontract, een krantenabonnement of een verzekeringspremie. Voor zover periodieke betalingen al niet onder een van de andere uitzonderingen vallen (in het bijzonder de overeenkomst op afstand, zie onder b), wordt de administratieve last van de schuldeiser om de betaling in contanten steeds te registreren en te koppelen aan de levering van goederen of diensten, disproportioneel geacht.

Een voorbeeld is de betaling van een telefoonabonnement. Het is denkbaar dat de abonnementhouder maandelijks, per kwartaal of zelfs per jaar, in de winkel in contanten voor zijn abonnement betaalt. Dat vereist echter dat de schuldeiser steeds registreert dat de betaling gedaan is, en aanmaningen stuurt of het abonnement stopzet als de abonnementhouder een betaling mist. Dit is niet uitvoerbaar of werkbaar voor deze schuldeiser.

d. Overeenkomst buiten de verkoopruimte

De acceptatieplicht geldt niet voor betalingen die plaatsvinden buiten de verkoopruimte, zoals verkoop aan de deur of op straat. Daarmee wordt huis-aan-huisverkoop of directe en individuele verkoop op straat bedoeld. Verkoop vanuit een (mobiele) verkoopruimte, zoals een marktkraam, valt niet onder de definitie van een overeenkomst buiten de verkoopruimte zoals omschreven in artikel 6:230g, lid 1, onder f, BW en valt derhalve dus niet onder deze uitzonderingsgrond.

Deze uitzondering doet recht aan de veiligheidsbezwaren van betaling met contant geld in de openbare ruimte en ook de veiligheid van omwonenden. Het is onwenselijk dat verkopers of bezorgers verplicht worden om met contant geld alleen over straat te gaan, omdat dit hen kwetsbaar kan maken voor overvallen.

e. In het openbaar vervoer

Daarnaast wordt ook verkoop van vervoersbewijzen in de rijdende voorzieningen van het openbaar vervoer uitgezonderd. Het weigeren van contant geld in het openbaar vervoer is één van de maatregelen die getroffen is om de sociale veiligheid in het openbaar vervoer voor zowel werknemers als reizigers te waarborgen. Deze vraag kwam vanuit de verschillende gemeentes, vakbonden en vervoersbedrijven in de periode 2016-2017.

Sinds 2018 wordt aan boord van het openbaar vervoer geen contant geld meer geaccepteerd.[5]

f. Betalingen in de avonduren

De acceptatieplicht geldt niet voor betalingen die plaatsvinden tussen 22:00 uur en 06:00 uur. Deze soort betalingen vinden bijvoorbeeld plaats bij (nacht)winkels, horeca, bioscopen, tankstations en 24-uurs apotheken. Stortvoorzieningen zijn doorgaans vanaf 23:00 uur gesloten, waardoor contant geld langer bewaard moet worden en daarmee spelen veiligheidsrisico's een belangrijkere rol. Daarenboven zijn doorgaans de veiligheidsrisico's groter in de avonduren.

3.2. Veiligheid

Veiligheidsoverwegingen spelen een rol in geval van contante betalingen bij onbemande locaties of deurverkoop, straatverkoop, verkoop in het openbaar vervoer en betalingen die plaatsvinden in de avond- en nachturen. In dit besluit worden dergelijke situaties categorisch uitgezonderd van de acceptatieplicht voor contant geld. Buiten deze gevallen zijn er ook situaties denkbaar waarin een wezenlijk veiligheidsrisico, zoals het risico op een overval of inbraak, het rechtvaardigt om de acceptatie van contant geld te beperken.

Uit onderzoek in opdracht van de Nederlandsche Bank (DNB) blijkt dat 38% van de toonbankinstellingen die momenteel geen contant geld accepteert, dit doet vanuit het oogpunt van een verhoogd risico op een overval of inbraak.[6] Een algemene, niet-afgebakende uitzondering gericht op de veiligheidsrisico's van contant geld kan echter leiden tot te breed gebruik van deze uitzonderingsgrond, waarmee het doel van het amendement – brede acceptatie van contant geld – niet zou worden gehaald. Er is daarom voor gekozen om slechts in uitzonderingssituaties contant geld omwille van veiligheidsrisico's te weigeren.

Er zijn twee uitzonderingen geformuleerd waarbij de acceptatie van contant geld geweigerd kan worden vanwege een wezenlijk veiligheidsbelang. Bij de ene uitzondering kan een schuldeiser vanwege een wezenlijk veiligheidsbelang tijdelijk de acceptatie van contant geld weigeren. Daarnaast wordt voor kleine ondernemingen, die minder dan vier werkzame personen hebben, de mogelijkheid gegeven om de acceptatie van contant geld permanent te weigeren vanwege een wezenlijk veiligheidsbelang.

3.2.1. Wezenlijk veiligheidsbelang

Allereerst kunnen beide uitzonderingsgronden alleen worden ingeroepen als het veiligheidsbelang wezenlijk is. Contant geld vertegenwoordigt waarde en is vatbaar voor diefstal. Die enkele omstandigheid is echter onvoldoende om een wezenlijk veiligheidsrisico aan te nemen. Er zijn dus ook aanvullende omstandigheden nodig die maken dat het veiligheidsrisico aanzienlijk hoger is dan in de normale bedrijfsvoering verwacht mag worden. Te denken valt daarbij aan een verhoogd risico op overvallen of

---

[5] Zie verder: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/openbaar-vervoer/veiligheid-openbaar-vervoer/aanpak-agressie

[6] DNB, 'Terugloop cash aan kassa gestagneerd, behalve bij parkeren, bioscoop en apotheek', 18 maart 2024, zie https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/nieuws-2024/terugloop-cash-aan-kassa-gestagneerd-behalve-bij-parkeren-bioscoop-en-apotheek/.

inbraken omdat een criminele bende actief is, een vrees voor ernstige wanordelijkheden of een impact op de sociale veiligheid.

Een aanwijzing, waaruit kan worden afgeleid dat er sprake is van een wezenlijk risico, is bijvoorbeeld wanneer het openbaar gezag (de driehoek, de veiligheidsregio of de inlichtingen- en veiligheidsdiensten) aangeven dat een bepaalde situatie een verhoogde veiligheidsdreiging vormt. Een ander voorbeeld is wanneer de schuldeiser slachtoffer is geweest van een overval. Tot slot kan een noodverordening, die is afgekondigd door de burgemeester, als aanwijzing dienen om vast te stellen dat er sprake is van een risico tot verstoring van de openbare orde en dus een wezenlijk veiligheidsrisico. Bovengenoemde aanwijzingen zijn niet-limitatief bedoeld. Ook andere aanwijzingen kunnen een wezenlijk veiligheidsbelang aantonen.

3.2.2. Tijdelijk veiligheidsbelang
De weigering van contant geld om veiligheidsredenen mag, vanuit het oogpunt van een brede acceptatieplicht van contant geld, in beginsel geen permanent karakter hebben. Ook een blijvend verhoogd veiligheidsrisico kan immers gemitigeerd worden. Naarmate het veiligheidsrisico afneemt of wordt gemitigeerd, doordat bijvoorbeeld de politie handhavend heeft opgetreden, de burgemeester de noodverordening heeft opgeheven, of de schuldeiser voldoende kans heeft gehad om veiligheidsmaatregelen te treffen, zullen veiligheidsbelangen minder snel prevaleren boven het belang van de schuldenaar om contant te betalen. Ondernemers kunnen zich in ieder geval beroepen op deze uitzondering voor zolang het voor hen nodig is om voldoende adequate veiligheidsmaatregelen te treffen. Deze uitzondering ten behoeve van de veiligheid is opgenomen in artikel 3, eerste lid, van dit besluit.

3.2.3. Permanente uitzondering voor ondernemingen met minder dan vier werkzame personen
Van kleine ondernemingen kan echter niet worden verwachten dat zij verhoogde veiligheidsrisico's blijvend mitigeren. Zij hebben slechts beperkte middelen om beveiligingsmaatregelen te treffen en de lasten die daarbij gepaard gaan, staan niet in verhouding tot de omvang van de onderneming. Hierom wordt voor hen een permanente uitzondering geboden op grond van de veiligheid in artikel 3, tweede lid, van dit besluit.

Als maatstaf om de grootte van de onderneming te bepalen wordt gekozen om een grens te trekken bij hoeveel werkzame personen bij de onderneming werkzaamheden verrichten. Hiervoor wordt een lagere drempel gekozen dan de Europese definitie van micro-onderneming, te weten tien werknemers,[7] omwille van de proportionaliteit ten opzichte van de wettelijke acceptatieplicht van contant geld. Indien een schuldeiser een onderneming is die minder dan vier werkzame personen heeft en er is sprake van een wezenlijk veiligheidsbelang om niet met contant geld te betalen (zie paragraaf 3.2.1), dan kan deze schuldeiser zich beroepen op de uitzonderingsgrond op het gebied van veiligheid in artikel 3, tweede lid, van het besluit.

3.3. Andere uitzonderingen
Dit uitzonderingsbesluit bevat niet alle uitzonderingen op de verplichte acceptatie van contant geld. Hieronder worden ter volledigheid de andere, reeds bestaande, uitzonderingen genoemd.

---

[7] Zie Aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, *PbEU* L 124/36.

- betalingen tussen privépersonen;[8]
- betalingen tussen niet-consumenten, waaronder B2B-betalingen;[9]
- betalingen die kwalificeren als een bestuursrechtelijke geldschuld;[10]
- betalingen bij een gemeentelijke parkeermeter of parkeerautomaat, voor zover de gemeentelijke voorschriften dit bepalen;[11]
- een betaling of meerdere betalingen waartussen een verband lijkt te bestaan, voor zover zij het bedrag van € 3.000 overschrijden;[12]
- betalingen met meer dan 50 muntstukken;[13]

De maatstaven van de redelijkheid en billijkheid blijven echter van belang.[14] Dit betekent dat het belang om met contant geld te betalen kan prevaleren, ook al kan de schuldeiser een gerechtvaardigd beroep doen op een van de uitzonderingsgronden uit dit besluit. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een winkelier die een lokaal monopolie heeft voor een essentieel goed, zoals levensmiddelen of medicijnen, en waar de koper redelijkerwijs niet in staat is om op een andere manier te betalen dan met contant geld. Ook kan worden gedacht aan situaties waarin geen andere betaalwijze mogelijk is, zoals bij een pin-storing of in het geval er kleine bedragen zijn die met (zeer) grote coupures worden betaald.

3.3.1. Acceptatie door bestuursorganen
De huidige acceptatieplicht is niet van toepassing op contante betalingen aan bestuursorganen die als bestuursrechtelijke geldschuld kwalificeren. Deze geldschulden worden in beginsel giraal voldaan, op grond van artikel 4:89 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Vanwege deze bijzondere wettelijke regeling is de acceptatieplicht uit het burgerlijk recht op deze schulden niet van toepassing. Het is daarom niet mogelijk om in dit besluit regels te stellen over de acceptatie van contant geld voor bestuursrechtelijke geldschulden.

Titel 1.11 van Boek 6 BW is echter wel van toepassing op handelsovereenkomsten tussen een publiekrechtelijke instelling en een consument. Een voorbeeld hiervan is het kopen van een toegangskaart voor het gemeentelijke zwembad of het betalen van de kosten voor het te laat inleveren van een boek bij een openbare bibliotheek. Ook in deze gevallen gaat de acceptatieplicht van contant geld gelden.

De aangenomen motie-Flach/Dijk[15] roept de regering op om te onderzoeken hoe ook bestuursorganen onder de acceptatieplicht kunnen vallen. De regering erkent het belang dat mensen aan de overheidsbalie contant kunnen betalen, zoals voor het verkrijgen van een paspoort of een rijbewijs. Momenteel wordt verkend waar voldoende noodzaak

---

[8] Art. 6:113, lid 1, BW.
[9] Art. 6:113, lid 1, BW.
[10] Art. 4:89, lid 1, Awb.
[11] Art. 1a Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen.
[12] Art. 1f Wwft en art. 6:113, lid 1, BW.
[13] Art. 11 Verordening (EG) nr. 974/98 van de Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro.
[14] Art. 6:2, lid 2, BW. Zie ook A.A. Scholten, 'Contant betalen: recht of gunst?', *NJB* 2015/41, p. 2870, en punt 2 van de Aanbeveling van de Commissie van 22 maart 2010 betreffende de draagwijdte en de gevolgen van de hoedanigheid van wettig betaalmiddel van eurobankbiljetten en -munten.
[15] *Kamerstukken II* 2024/25, 32545, nr. 216.

bestaat voor contante betalingen bij bestuursorganen en hoe een eventuele acceptatieplicht hierop kan aansluiten.

3.4. Onwenselijke uitzonderingen
Uit onderzoek in opdracht van DNB blijkt dat sommige ondernemers ook contant geld weigeren om andere redenen, zoals de snelheid en efficiëntie van girale betalingen, de lagere verwerkingskosten en foutkans, een eenvoudigere boekhouding of het tegengaan van diefstal door het eigen personeel.[16] Ook stellen sommige ondernemers dat er geen of weinig klantvraag is naar betalingen met contant geld. De regering is van oordeel dat het belang van klanten om contant te betalen zwaarder moet wegen dan deze belangen. Er is daarom geen uitzonderingsgrond opgenomen die rekening houdt met deze belangen. Zij kunnen naar het oordeel van de regering evenmin dienen als aanvullende omstandigheid voor een beroep op de veiligheidsuitzondering.

§ 4. Hoger recht

4.1. Uitspraak Hof van Justitie gevoegde zaken C-422/19 en C-423/19 (Hessischer Rundfunk)
Relevant voor dit besluit is de exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie op het gebied van een wettig betaalmiddel uit artikel 3 van het Werkingsverdrag van de Europese Unie. Voor de interpretatie in hoeverre dat artikel een verplichte acceptatieplicht van contant geld behelst, is de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna HvJ-EU) inzake *Hessischer Rundfunk* van belang.[17] Daaruit blijkt dat een wettig betaalmiddel een 'algemene' verplichte aanvaarding impliceert.[18] Het betreft geen absolute, maar een principiële aanvaarding van contante betalingen.

Uit deze uitspraak blijkt dat de schuldenaar in beginsel met contant geld moet kunnen betalen. Het HvJ-EU geeft echter aan dat lidstaten discretionaire ruimte hebben om te bepalen op welke wijze privaatrechtelijke betalingsverplichtingen moeten worden nagekomen. Bij de invulling van deze discretionaire bevoegdheid dient het beginsel, dat betalingsverplichtingen in principe in contant geld kunnen worden nagekomen, onverlet te blijven.[19] In de uitspraak heeft het HvJ-EU gesteld dat lidstaten de verplichting kunnen beperken om redenen van openbaar belang.[20] Hier zijn een aantal eisen aan verbonden. Deze worden hierna afzonderlijk opgesomd. Hoewel in deze uitspraak het publiekrechtelijke uitzonderingen betrof, leggen wij dezelfde toets voor ten aanzien van de in dit besluit, onder het privaatrecht, geformuleerde uitzonderingen. Dit is ook in lijn met de conclusie van de advocaat-generaal bij de uitspraak.[21]

Allereerst geeft de uitspraak aan dat de nationale uitzondering niet tot doel mag hebben om het begrip 'wettig betaalmiddel' nader in te vullen. Dit is ook niet het geval in dit besluit. Het betreft de regulering van privaatrechtelijke betaalverplichtingen. We maken

---

[16] DNB, "*Terugloop cash aan kassa gestagneerd, behalve bij parkeren, bioscoop en apotheek*", 18 maart 2024, zie https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/nieuws-2024/terugloop-cash-aan-kassa-gestagneerd-behalve-bij-parkeren-bioscoop-en-apotheek/.
[17] HvJ EU 26 januari 2021, ECLI:EU:C:2021:63, gevoegde zaken C-422/19 en C-423/19 (*Hessischer Rundfunk*).
[18] HvJ EU 26 januari 2021, ECLI:EU:C:2021:63 (*Hessischer Rundfunk*), r.o. 46 en 55.
[19] HvJ EU 26 januari 2021, ECLI:EU:C:2021:63 (*Hessischer Rundfunk*), r.o. 56.
[20] HvJ EU 26 januari 2021, ECLI:EU:C:2021:63 (*Hessischer Rundfunk*), r.o. 67.
[21] HvJ EU 26 januari 2021, ECLI:EU:C:2021:63 (*Hessischer Rundfunk*), nr. 171.

gebruik van de ruimte die aan lidstaten worden gegeven. Daarnaast stelt de uitspraak de eis dat de nationale uitzondering niet mag leiden tot afschaffing van bankbiljetten. Dit is ook niet het geval, immers blijft de acceptatie van contant geld de hoofdregel. De derde eis stelt dat de nationale uitzondering ingesteld moet worden om redenen van openbaar belang. De uitzonderingen in dit besluit worden genomen omwille van de bescherming van de openbare veiligheid, zoals onbemande verkooppunten of betalingen in het openbaar vervoer. Andere uitzonderingen worden genomen omwille van de efficiëntie van het betalingsverkeer, zoals bijvoorbeeld in het geval van overeenkomsten op afstand. Ten vierde dient de nationale uitzondering geschikt te zijn om de doelstellingen van de regeling te verwezenlijken. De doelstelling van dit uitzonderingsbesluit wordt verwezenlijkt, omdat de gestelde uitzonderingen onveilige situaties en inefficiënte betalingen voorkomt. Tot slot is de eis dat de nationale uitzondering niet verder mag gaan dan noodzakelijk om de doelstellingen van de nationale uitzondering te verwezenlijken. Met dit uitzonderingsbesluit is getracht zoveel mogelijk aansluiting te vinden bij de bestaande situatie in het Nederlands betalingsverkeer. Er is enerzijds behoefte om met contant geld te betalen. In Nederland is er ruime beschikbaarheid en penetratie van andere, niet-contante, betaalmethoden.[22] Het leerstuk van de redelijkheid en billijkheid brengt mee dat een schuldeiser in zeer sprekende gevallen verplicht kan worden om toch contante betaling te accepteren, ook al is een uitzondering van toepassing. Concluderend kan gesteld worden dat de uitzonderingen in dit besluit in lijn zijn met de eisen die het HvJ-EU stelt omtrent uitzonderingen op contante betalingen.

4.2. ECB-advies over amendement

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft advies uitgebracht over het aangenomen amendement-Dijk/Flach.[23] In haar advies wijst de ECB erop dat reeds een acceptatieplicht voor contant geld in de Europese Unie geldt, die een uitzondering vormt op het beginsel van contractvrijheid, onder verwijzing naar het arrest van het HvJ-EU in de zaak *Hessischer Rundfunk*. Volgens de ECB verduidelijkt en versterkt dit amendement deze verplichting tot acceptatie van contant geld, echter omvat het geen nieuwe of andere verplichting die tegen het uitgangspunt uit de uitspraak van het HvJ-EU ingaat.

Daarnaast geeft de ECB in haar advies bij het amendement aan dat het amendement binnen de discretionaire bevoegdheid van de lidstaten past om regels te stellen over de afwikkeling van geldelijke verplichtingen, met name op het gebied van consumentenbescherming. Volgens de ECB wordt dus met het amendement geen inbreuk gemaakt op de exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie op het gebied van monetair beleid en het begrip ‘wettig betaalmiddel’.

Op Europees niveau wordt parallel aan dit nationale traject over een voorstel van de Europese Commissie onderhandeld voor een Verordening inzake eurobankbiljetten en -munten als wettig betaalmiddel.[24] Zodra deze aangenomen wordt, zal opnieuw moeten worden bezien hoe de uitzonderingen in dit besluit zich verhouden tot het Europees recht.

---

[22] Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer, *Toegankelijkheidsmonitor Consumenten en Ondernemers 2024*, p. 10, zie https://www.dnb.nl/media/th1g0qms/toegankelijkheidsmonitor-consumenten-en-ondernemers-2024.pdf.

[23] *Kamerstukken II* 2024/25, 36228, nr. 25.

[24] Zie COM/2023/364 en *Kamerstukken II* 2022/23, 22112, nr. 3765.

§ 5. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

5.1. Gevolgen voor burgers
Een brede acceptatieplicht met beperkte uitzonderingen draagt bij aan een inclusief betalingsverkeer. De uitzonderingen op de verplichte acceptatie van contant geld strekken zich niet verder uit dan nodig is, zodat de toegankelijkheid van het betalingsverkeer niet teveel wordt beperkt. Hierdoor wordt ook de terugvaloptie van contant geld gewaarborgd.

5.2. Gevolgen voor beroeps- en bedrijfsleven
Dit besluit beperkt voor ondernemers de gevolgen van een brede acceptatieplicht van contant geld. In geval een ondernemer, die momenteel een *pin-only*beleid voert, niet onder de uitzonderingen in dit besluit valt, heeft de acceptatieplicht voornamelijk financiële gevolgen voor deze ondernemers. Deze gevolgen worden kort toegelicht in paragraaf 7.

Het besluit voorziet in een lastenverlichting en een regeldrukverlaging voor bedrijven ten opzichte van een brede acceptatieplicht zoals in het amendement-Dijk/Flach wordt voorgesteld. Er worden geen gevolgen voor de regeldruk voorzien, omdat dit besluit de uitzonderingen op de acceptatieplicht regelt. De bedrijven die vallen onder de uitzonderingsgronden dit besluit worden daarmee ontzien van het doorvoeren van aanpassingen in hun bedrijfsvoering. Er worden daarom geen veranderingen of andere bedrijfseffecten verwacht voor de bedrijven die zich kunnen beroepen op één van de uitzonderingen genoemd in dit besluit. Het staat bedrijven die uitgezonderd worden van de acceptatieplicht vrij om contante betalingen van consumenten te (blijven) accepteren, de uitzonderingen zijn geen verplichting. De huidige situatie blijft voor de uitgezonderde gevallen daarmee onveranderd. Van bedrijven die onder een uitzondering vallen wordt geen verdere actie verwacht om zich hierop te beroepen.

§ 6. Uitvoering, toezicht en handhaving

Er is op wetsniveau geen publiekrechtelijk toezicht en handhaving op de acceptatieplicht voorzien. De handhaving van de acceptatieplicht dient in de civiele sfeer plaats te vinden, met een gang naar de burgerlijke rechter indien een schuldenaar stelt dat de schuldeiser onterecht geen contant geld accepteert. Overwogen is om publiekrechtelijk toezicht en handhaving te introduceren. Daar is echter van afgezien vanwege de administratieve lasten die publiekrechtelijke handhaving met zich mee zou brengen. Daarnaast kan de publiekrechtelijke handhaving niet op niveau van een algemene maatregel van bestuur worden bepaald; hiervoor is een wetswijziging nodig.

Een aantal Europese lidstaten kent reeds een plicht tot het accepteren van contant geld. In Frankrijk wordt toezicht uitgeoefend door de *Banque de France*, door middel van een meldpunt. Wanneer gevallen van weigering van contante betalingen worden gemeld, treedt de *Banque de France* op in samenwerking met het Franse Ministerie van Financiën.[25] Wanneer de weigering wordt gemeld, wordt eerst een waarschuwing afgegeven door de *Banque de France* aan de betreffende toonbankinstelling. Indien er

[25] *The Banque de France guarantees cash acceptability*, https://www.banque-france.fr/en/monetary-strategy/means-of-payment/national-cash-management-policy/acceptability#:~:text=Cash%20is%20legal%20tender%20in,how%20they%20wish%20to%20pay.

geen opvolging wordt gegeven aan de waarschuwing, wordt een officiële klacht afgegeven en een geldboete opgelegd.[26] In Bulgarije geldt een soortgelijk regime, maar hier verloopt de procedure via de Bulgaarse Belastingdienst.[27] In België wordt de acceptatieplicht gehandhaafd door middel van administratieve geldboetes.[28] Deze boetes kunnen pas worden opgelegd als overtreding van de acceptatieplicht tweemaal is vastgesteld en er geen gepaste actie is ondernomen na de waarschuwing.[29]

§ 7. Financiële gevolgen

Ondernemingen, die nu een pin-onlybeleid voeren, zullen naar aanleiding van de introductie van artikel 6:113 BW aanpassingen moeten doorvoeren zoals het aanpassen van kassa's, tellen van geld, wisselgeld inkopen en geld afstorten of laten ophalen door een geldtransportbedrijf. Dit brengt kosten met zich mee. Daarnaast groeit het risico op overvallen bij instellingen waar veel contant geld aanwezig is. Om dit risico te minimaliseren, kan de toonbankinstelling investeren in veiligheidsmaatregelen.

Er worden geen financiële gevolgen voorzien voor de activiteiten en werkzaamheden die onder de uitzonderingen in dit besluit vallen. De huidige situatie, voor de acceptatieplicht en de uitzonderingen daarop, blijft ongewijzigd als een bedrijf een uitzondering kan inroepen. Het onderhavige besluit regelt de uitzonderingen op de acceptatieplicht, waardoor dit besluit financiële gevolgen op het beroeps- en bedrijfsleven poogt uit te sluiten. In de toelichting bij het amendement-Dijk/Flach inzake de verplichte aanvaarding van contant geld wordt geen aandacht besteed aan de financiële gevolgen van de verplichting. In deze paragraaf wordt daarom kort stil gestaan bij de financiële gevolgen die voortkomen uit het amendement, om recht te doen aan de financiële impact die de acceptatieplicht heeft op bedrijven die niet onder een uitzondering vallen.

7.1. SEO-onderzoek door Betaalverenging Nederland en gezamenlijke toonbankinstellingen

Naar aanleiding van het onder paragraaf 4 genoemde voorstel voor een Europese verordening[30] hebben de Betaalverenging Nederland en toonbankinstellingen gezamenlijk onderzoek laten doen naar de impact van een algemene acceptatieplicht voor contant geld.[31] Naast de kwalitatieve gevolgen zijn in dat onderzoek ook de geschatte financiële gevolgen in kaart gebracht. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in de terugkerende kosten en de eenmalige kosten van een algemene acceptatieplicht. Bij eenmalige kosten moet gedacht worden aan het investeren in een kassa, kluis, vals gelddetector en betaalzuilen met de functie om contant geld aan te nemen. De jaarlijkse terugkerende kosten zien toe op onder meer de kosten voor het geldtransport, het afstorten van contant geld en loonkosten. Deze kosten zijn vervolgens opgedeeld in verschillende sectoren, waaronder detailhandel en amusement. Bij de analyse is geen rekening gehouden met eventuele uitzonderingen zoals deze bij dit besluit zijn geregeld.

---

[26] Artikel R642-3 Code pénal (Wetboek van Strafrecht).

[27] Artikel 6 Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broy (Wet op de beperking van betalingen in contanten).

[28] Artikel XV.82/1 Wetboek van Economisch Recht.

[29] Artikel VI.7/5 jo. Artikel XV.82/1 Wetboek van Economisch Recht.

[30] *Kamerstukken II* 2022/23, 22112, nr. 3765.

[31] Betaalvereniging Nederland en de gezamenlijke toonbankinstellingen, "De effecten van verplichte acceptatie van contant geld", oktober 2024, zie: https://www.betaalvereniging.nl/actueel/nieuws/prijskaartje-verplichte-acceptatie-cash/.

De totale eenmalige kosten worden geschat op € 730 miljoen. De totale jaarlijkse, terugkerende geschatte kosten bedragen € 60 miljoen.[32] In het onderzoek wordt de kanttekening gemaakt dat de acceptatiekosten in de praktijk waarschijnlijk hoger uitvallen, omdat niet alle sectoren in de inschatting zijn meegenomen en niet alle mogelijke kostencomponenten zijn meegerekend. Kostencomponenten die niet meegenomen zijn in het onderzoek, zijn onder meer het investeren in extra veiligheidsmaatregelen als camera's en portiers.

De hoogte van deze kostenraming is vooral te wijten aan de kosten die het met zich mee zou brengen als de laadsector voor elektronische voertuigen, parkeren en onbemande tankstations binnen de reikwijdte van de acceptatieplicht vallen. Vanwege de hoge aanpassingskosten komen ongeveer 84% van de totale eenmalige geschatte kosten en 39 procent van de jaarlijkse geschatte kosten uit deze deelsectoren.[33] Met dit besluit worden deze deelsectoren uitgezonderd van de acceptatieplicht en worden voor deze deelsectoren geen verdere financiële gevolgen voorzien.

Bij het maken van een kostenraming voor onderstaande (deel)sectoren worden CBS-gegevens van over het landelijke aantal vestigingen en de jaarlijkse omzet per deelsector gebruikt. Om tot een schatting van de financiële kosten te komen worden eerst per deelsector de acceptatiekosten berekend voor een gemiddelde vestiging die geen contant geld aanneemt. Bij het berekenen van de kosten voor de verplichte acceptatie van contant geld wordt aangenomen dat er eenmalig wordt geïnvesteerd in één kassa, één kluis en één vals gelddetector. Voor de doorlopende kosten wordt uitgegaan van extra personeelsleden, geldtransportdiensten, bancaire kosten voor het afstorten van contant geld en het voorkomen van diefstal. Deze kosten zijn geschaald naar landelijk niveau.[34]

7.2. Niet-kwantificeerbare kosten

Het invoeren van een acceptatieplicht voor contant geld brengt ook kosten met zich mee die moeilijk te kwantificeren zijn. Dit zijn kosten omtrent fraude, veiligheid en gezondheid, preventiemaatregelen en investeringen in de infrastructuur van het betalingsverkeer. Bij het uitzonderen van bepaalde deelsectoren of werkzaamheden is dit type kosten ook in overweging genomen.

Overvallen of inbraken kunnen grote gevolgen hebben voor het mentale als fysieke welzijn van medewerkers die werken met contant geld. De enkele mogelijkheid dat er daadwerkelijk een overval kan plaatsvinden kan zorgen voor stress of een hogere werkdruk voor de medewerkers. Te denken valt aan personeel dat (alleen) werkt in de

---

[32] Betaalvereniging Nederland en de gezamenlijke toonbankinstellingen, "De effecten van verplichte acceptatie van contant geld", oktober 2024, p. 2, zie: https://www.betaalvereniging.nl/actueel/nieuws/prijskaartje-verplichte-acceptatie-cash/.

[33] De effecten van verplichte acceptatie van contant geld", oktober 2024, p. 2, https://www.betaalvereniging.nl/actueel/nieuws/prijskaartje-verplichte-acceptatie-cash/

[34] Zie voor een uitgebreide toelichting van de methodologie en kostencomponenten bij het onderzoek: Betaalvereniging Nederland en de gezamenlijke toonbankinstellingen, "De effecten van verplichte acceptatie van contant geld", oktober 2024, p. 10-11, zie: https://www.betaalvereniging.nl/actueel/nieuws/prijskaartje-verplichte-acceptatie-cash/.

avonduren, zoals 24-uurs apotheken en nachtwinkels.[35] De acceptatieplicht geldt dan ook niet voor betalingen die in de avond- en nachturen plaatsvinden.

§ 8. Evaluatie

De effecten van de verplichte acceptatie van contant geld worden besproken in het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB). Het MOB is een samenwerkingsverband dat zich richt op efficiënt, veilig, betrouwbaar en toegankelijk betalingsverkeer. In het MOB nemen vertegenwoordigers van aanbieders en vragers in het betalingsverkeer plaats, waaronder banken, consumentenorganisaties en toonbankinstellingen. Het MOB wordt voorgezeten door DNB.

Het MOB brengt meermaals een Toegankelijkheidsmonitor uit, waarin ook de acceptatie van contant geld wordt gemeten. Ook biedt DNB reeds voorlichting aan het publiek over contant geld en de status ervan. Daarnaast doet DNB jaarlijks onderzoek naar de acceptatie van contant geld in Nederland.

Zoals hierboven is opgemerkt, wordt momenteel op Europees niveau onderhandeld over een voorstel van de Europese Commissie voor een Verordening inzake eurobankbiljetten en -munten als wettig betaalmiddel.[36] Zodra deze aangenomen wordt, zal dit wellicht gevolgen hebben voor de uitzonderingen in dit besluit.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Specifieke aard van de werkzaamheden

Dit uitzonderingsbesluit is een uitwerking van de delegatiegrondslag in artikel 6:113 BW. In de delegatiegrondslag zijn er twee uitzonderingen mogelijk: op basis van de specifieke aard van de werkzaamheden of op basis van de veiligheid. Beide uitzonderingsgronden worden in aparte artikelen in dit besluit uitgewerkt.

De keuze om bepaalde situaties, vanwege de specifieke aard van de werkzaamheden, uit te zonderen van de acceptatieplicht, staat beschreven in paragraaf 3.1 van deze nota van toelichting. Voor de formulering van de uitzonderingen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de begrippen uit het Burgerlijk Wetboek. De toepasselijkheid van de uitzondering is afhankelijk van:

1. het karakter van de overeenkomst waarin de verbintenis tot betaling is opgenomen (onderdelen b en c), of
2. de verkoopmodaliteit waaronder de verbintenis tot betaling is ontstaan (onderdelen a, d, e en f).

[35] Dit blijkt zowel uit gesprekken die gevoerd zijn in het licht van het onderzoek, maar ook uit wetenschappelijke literatuur, zie verder: Betaalvereniging Nederland en de gezamenlijke toonbankinstellingen, "De effecten van verplichte acceptatie van contant geld", oktober 2024, p. 34, https://www.betaalvereniging.nl/actueel/nieuws/prijskaartje-verplichte-acceptatie-cash/.
[36] Zie COM/2023/364 en *Kamerstukken II* 2022/23, 22112, nr. 3765.

Bij artikel 1, onderdeel a wordt gesproken van schuldeiser en schuldenaar om aan te sluiten bij de begrippen uit het Burgerlijk Wetboek. Het kenmerkende aspect van deze verbintenis ligt besloten in de zinssnede 'gelijktijdige persoonlijke aanwezigheid' van zowel schuldenaar als schuldeiser of diens werk- of opdrachtnemer. Zo wordt geborgd dat de uitzondering enkel betrekking heeft op volledig onbemande verkoopsituaties. Deze onbemande verkoopsituaties zijn onderhevig aan verandering. Daarom wordt er onder punt a geen limitatieve opsomming gegeven van onbemande verkooppunten die uitgezonderd zijn. Op deze manier blijft er ruimte bestaan voor eventuele toekomstige ontwikkelingen en innovaties in betalingsgebruiken.

De term 'periodieke verbintenissen tot betaling' wordt in het besluit niet nader ingevuld. In de algemene toelichting valt te lezen dat onder meer wordt gedacht aan de betalingsverplichting die voortvloeit uit een huurovereenkomst, een energiecontract, een krantenabonnement of een verzekeringsovereenkomst. Deze betalingen hebben gemeen dat zij doorgaans op vaste momenten en met reguliere intervallen worden verricht, en tegen een vast bedrag. Een vast bedrag of vast moment is echter niet vereist – ook andere overeenkomsten waarbij doorlopend betalingen worden verricht kunnen onder de uitzondering vallen.

De term 'overeenkomst buiten de verkoopruimte' wordt gekarakteriseerd door de plaats van de verkoop, buiten de afgebakende (mobiele) verkoopruimte, zoals bijvoorbeeld op straat of aan de deur, tussen ten minste twee personen. Marktkramen of rijdende winkels vallen niet onder deze uitzondering, want deze kwalificeren doorgaans als 'verplaatsbare verkoopruimte'.

Daarnaast worden onder punt e van artikel 2 betalingen in het openbaar vervoer uitgezonderd. Hierbij wordt aangesloten bij de definitie die in artikel 8:100, lid 1, BW die de overeenkomst van personenvervoer omschrijft. De uitzondering geldt daarmee alleen voor verkoop aan boord van een vervoermiddel en niet in stations of op perrons.

Bij punt f van artikel 1 is bij de keuze voor de uren waarop mag worden afgeweken van de acceptatieplicht zoveel mogelijk aangesloten bij de tijdstippen uit artikel 2 van de Winkeltijdenwet. Tussen 22:00 uur en 06:00 uur dienen winkels in principe gesloten te zijn. Gelet op de sluiting van afstortvoorzieningen om 23:00, worden ondernemers de mogelijkheid geboden om na 22:00 geen contant geld te accepteren.

Artikel 2. Veiligheid

De veiligheidsuitzondering komt voort uit een afweging tussen enerzijds het belang van de schuldenaar om contant te betalen, en wezenlijke veiligheidsbelangen van de schuldeiser. Bij de beoordeling of de veiligheidsbelangen zwaarder wegen dan het belang van de schuldenaar om in contanten te betalen, is ruimte om alle relevante omstandigheden van het geval mee te nemen.

De schuldeiser kan, indien er sprake is van een wezenlijk veiligheidsbelang, tijdelijk de toepassing van de acceptatieplicht uit artikel 6:113, lid 1, BW weigeren of de acceptatie van contant geld maar tot een bepaald bedrag, die in ieder geval onder de cashlimiet van artikel 1f Wwft van 3.000 euro ligt, te accepteren.

Kleine ondernemingen, die minder dan vier werkzame personen hebben, kunnen, als er sprake is van een wezenlijk veiligheidsbelang, permanent de acceptatieplicht uit artikel

6:113, lid 1, BW weigeren. Voor de definitie van onderneming en werkzame personen wordt aangesloten bij de definitie in artikel 1, eerste lid, onder c en artikel 1, tweede lid, van de Wet op de ondernemingsraden.

De keuze wanneer een beroep kan worden gedaan op de veiligheidsuitzondering, staat verder beschreven in paragraaf 3.2. van deze nota van toelichting.

Artikel 3. Inwerkingtreding

Het besluit zal tegelijkertijd in werking treden met de wijziging van artikel 6:113 BW van het Burgerlijk Wetboek uit de Wet plan van aanpak witwassen.

Tussen het tijdstip van bekendmaking en inwerkingtreding zal voldoende ruimte zitten, zodat ondernemers die nu geen contant geld accepteren en die niet onder een uitzondering vallen, de noodzakelijke infrastructuur kunnen aanschaffen.

De Minister van Financiën,